

AKČNÍ PLÁN MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE ČR VE VÝZKUMU A VÝVOJI A INTERNACIONALIZACE PROSTŘEDÍ VÝZKUMU A VÝVOJE V ČR NA LÉTA 2017-2020

ČR je relativně malou ekonomikou disponující limitovanými materiálními, finančními a lidskými zdroji. Její intenzivní zapojení do mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji (dále jen „VaV“, pro označení výzkumu, vývoje a inovací dále jen „VaVal“) umožňující koncentraci kritického množství kapacit nezbytných pro provádění excelentního VaV je proto klíčovým předpokladem progresivního rozvoje jejího výzkumného a inovačního systému, potažmo trvale udržitelného hospodářského růstu, a současně jedním ze stěžejních prostředků posilování její mezinárodní konkurenceschopnosti postavené na základech znalostní ekonomiky.

ČR by proto měla usilovat o to, aby se stala atraktivním místem pro provádění špičkového VaV a její výzkumné týmy vyhledávanými partnery vynikajících zahraničních odborníků. Současně by se ČR měla intenzivně zapojovat do mezinárodních aktivit VaV adresujících témata a výzvy vysoké socioekonomické relevance regionálního a globálního významu, u nichž lze kýžených efektů dosáhnout výlučně synergickým využíváním národních a zahraničních zdrojů a kapacit na mezinárodní úrovni.

Předkládaný Akční plán mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji a internacionalizace prostředí výzkumu a vývoje v ČR na léta 2017-2020 postihuje věcně příslušnou problematiku v několika dílčích perspektivách zahrnujících mezinárodní spolupráci, resp. internacionalizaci výzkumných infrastruktur ČR (včetně výkonu členství ČR v mezinárodních organizacích VaV) a integraci týmů výzkumných organizací a podniků ČR do mezinárodních aktivit rozvíjených v rámci různorodých finančních nástrojů podpory multilaterální a bilaterální spolupráce ve VaV. V neposlední řadě Akční plán postihuje otázky mezinárodní mobility výzkumných pracovníků jako jednoho z klíčových předpokladů jejich kariérního rozvoje a integrace do mezinárodních aktivit VaV, jakož i procesu internacionalizace prostředí VaV v ČR.

1. Velké výzkumné infrastruktury ČR a jejich mezinárodní spolupráce

Provoz excelentních výzkumných infrastruktur v EU byl v uplynulém období identifikován jako jeden ze stěžejních předpokladů progresivního rozvoje VaV, potažmo konkurenceschopnosti národních výzkumných a inovačních systémů členských států EU a Evropského výzkumného prostoru (*European Research Area*, dále jen „ERA“), potažmo hospodářství EU jako celku. Adresování socioekonomických výzev současnosti se z pohledu stále se zvyšující znalostní a technologické náročnosti jejich řešení ukazuje být možné zejména díky propojování a sdílení expertízy v rámci mezinárodně koordinovaných výzkumných infrastruktur.

Provoz výzkumných infrastruktur v rámci integrovaného mezinárodního prostoru – a v souladu s principy politiky otevřeného přístupu k jejich kapacitám – umožňuje jejich uživatelům docílit výsledků, jichž by byli v roli individuálních aktérů, využívajících výlučně kapacity své domovské instituce, pouze stěží schopni dosáhnout. V tomto ohledu výzkumné infrastruktury napomáhají zvyšovat efektivitu vynakládání veřejných výdajů na VaV a předcházet nežádoucí fragmentaci, popř. dublování úsilí jednotlivých výzkumných organizací. Uživatelé výzkumných infrastruktur mají totiž na mezinárodní úrovni přístup ke zcela prvotřídním zařízením, přístrojům a expertíze, v konečném důsledku mají tak zprostředkovány ty nejmodernější a technologicky nejvyspělejší nástroje pro provádění excelentního VaV.

ČR v uplynulých letech účinně reagovala na zvyšující se význam výzkumných infrastruktur a za účelem jejich reflexe jako klíčové součásti národního výzkumného a inovačního systému učinila řadu kroků napomáhajících k tvorbě adekvátního prostředí pro jejich konstrukci, provoz, další investiční rozvoj, financování a integraci do mezinárodních struktur.

Od roku 2010 jsou v souladu s ustanovením zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů, podporovány výzkumné infrastruktury z veřejných prostředků ČR, přičemž § 2 odst. 2 písm. d) zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací přináší definici tzv. „**velké výzkumné infrastruktury**“, za kterou se považuje „výzkumná infrastruktura¹, která je výzkumným zařízením nezbytným pro ucelenou výzkumnou a vývojovou činnost s vysokou finanční a technologickou náročností, která je schvalována vládou a zřizována pro využití též dalšími výzkumnými organizacemi.“

Současně se zajištěním provozu velkých výzkumných infrastruktur za využití výdajů státního rozpočtu ČR byly v uplynulém období za využití strukturálních fondů EU vynaloženy významné investiční prostředky na modernizaci jejich zařízení a vybudování zcela nových výzkumných infrastruktur ČR, a to v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost. V rámci stávajícího programového období budou investiční výdaje velkých výzkumných infrastruktur hrazeny opětovně za využití prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESIF“) prostřednictvím implementace Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (dále jen „OP VVV“), plně v souladu s jeho zaměřením a podle jeho možností, zatímco provozní náklady budou hrazeny za využití výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal.

V rámci aktivity na podporu velkých výzkumných infrastruktur implementované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) je dále zabezpečována i **integrace velkých výzkumných infrastruktur do mezinárodních struktur**, a to jak v rámci EU, tak mimo ERA.

V právní rovině přinesl zvýšený akcent kladený na problematiku panevropských výzkumných infrastruktur roku 2009 vytvoření zcela specifického právního rámce EU vymezujícího principy řízení a financování panevropských výzkumných infrastruktur. Nový druh právnické osoby – tzv. **konsorcium pro evropské výzkumné infrastruktury** (*European Research Infrastructure Consortium*, dále jen „ERIC“)² – umožňuje různorodé a zejména plně flexibilní modely řízení panevropských výzkumných infrastruktur, včetně osvobození subjektů zabezpečujících provoz výzkumných infrastruktur od platby daně z přidané hodnoty. Právnickou osobu ERIC ustavuje svým rozhodnutím Evropská komise na žádost předloženou ze strany potenciálních členských států ERIC. Členským subjektem právnické osoby ERIC se poté stává výlučně stát a/nebo mezinárodní organizace. Rozdílným charakteristickým znakem, jímž se právnická osoba ERIC

¹ Výzkumnou infrastrukturou se rozumí zařízení, zdroje a související služby, které vědecká obec využívá k provádění výzkumu v příslušných oborech, zahrnující vědecké vybavení a výzkumný materiál, zdroje založené na znalostech, například sbírky, archivy a strukturované vědecké informace, infrastruktury informačních a komunikačních technologií, například sítě GRID, počítačové a programové vybavení, komunikační prostředky, jakož i veškeré další prvky jedinečné povahy, které jsou nezbytné k provádění výzkumu. Tyto infrastruktury se mohou nacházet na jednom místě nebo mohou být „rozmístěné“ v rámci sítě (organizovaná síť zdrojů) v souladu s čl. 2 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC). Článek 2 bod 91 Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.

² Nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC). Nařízení Rady (EU) č. 1261/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 723/2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC).

liší od mezinárodní organizace, je (kromě odlišného právního rámce zřízení) i odlišný způsob podílu členských států na úhradě provozních a investičních nákladů výzkumné infrastruktury.

Zatímco v případě mezinárodní organizace ustavené podle mezinárodního práva veřejného je obvykle jediným závazkem jejího členského státu úhrada mandatorního členského poplatku, v případě ERIC mohou mít závazky členských států rozličné podoby. Příspěvek na zajištění činností výzkumné infrastruktury organizované právní formou ERIC může spočívat v úhradě mandatorního členského poplatku, podílu na úhradě přímých provozních nebo investičních nákladů, zabezpečení provozu části kapacit výzkumné infrastruktury (např. národního „uzlu“ distribuované výzkumné infrastruktury) nebo kombinace výše uvedených forem, přičemž podíl může být členským státem hrazen zpravidla „in-cash“ nebo „in-kind“ způsobem.

V souhrnném pohledu spočívá přidaná hodnota právního rámce ERIC zejména ve skutečnosti, že ustavení právnické osoby – zpravidla nezbytné pro organizaci mezinárodních výzkumných infrastruktur – je podle kritérií ERIC procesně mnohem snazší a nevyžaduje např. podstoupení náročných procedur, které jsou zpravidla spojeny s ustavením mezinárodní organizace VaV na základě mezinárodního práva veřejného.

ČR se v uplynulém období stala členským státem 8 právnických osob ERIC:

- **BBMRI** (*Bio-banking and Bio-molecular Resources Research Infrastructure*);
- **CERIC** (*Central European Research Infrastructure Consortium*);
- **CLARIN** (*Common Language Resources and Technology Infrastructure*);
- **EATRIS** (*European Infrastructure for Transitional Medicine*);
- **ESS** (*European Spallation Source*);
- **ESS Survey** (*European Social Survey*);
- **ICOS** (*Integrated Carbon Observation System*);
- **SHARE** (*Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe*).

I v nadcházejícím období bude MŠMT podporovat integraci velkých výzkumných infrastruktur ČR do mezinárodních výzkumných infrastruktur organizovaných podle právního rámce ERIC. Očekává se zejména vstup ČR do nově vznikajících právnických osob ERIC organizujících panevropské výzkumné infrastruktury, k jejichž činnostem velké výzkumné infrastruktury ČR dlouhodobě přispívají a/nebo patří mezi stěžejní součásti jejich kapacit.

Přijetí rozhodnutí o vstupu ČR do právnické osoby ERIC náleží do věcné kompetence MŠMT (s ohledem na kompetenci MŠMT za mezinárodní spolupráci ČR ve VaV a za podporu velkých výzkumných infrastruktur, prostřednictvím nichž je zajišťován provoz kapacit integrujících se do panevropských výzkumných infrastruktur organizovaných v rámci právnické osoby ERIC). MŠMT bude v rámci tohoto procesu i nadále zohledňovat výstupy mezinárodního hodnocení věcně příslušné české velké výzkumné infrastruktury zapojující se do panevropské výzkumné infrastruktury a **závazek v podobě členství ČR v právnické osobě ERIC přijímat jen tehdy, bude-li zajištěno financování věcně příslušné velké výzkumné infrastruktury na základě rozhodnutí vlády ČR přijatého jejím usnesením.**

Obdobně jako u panevropských výzkumných infrastruktur organizovaných v rámci právnické osoby ERIC se velké výzkumné infrastruktury ČR za přímé finanční podpory MŠMT zapojují i do řady **dalších mezinárodních výzkumných infrastruktur**, které jsou ustaveny na základě národních právních předpisů jejich hostitelských států, a velké výzkumné infrastruktury ČR se podílejí na jejich vybudování a představují přístupový bod ČR k jejich kapacitám, popř. jejich regionální partnerská pracoviště situovaná v ČR. Přímé zapojení pracovišť ČR provozovaných na principu velké výzkumné infrastruktury do těchto mezinárodních výzkumných infrastruktur je ze strany MŠMT finančně podporováno jako součást finanční podpory velkých výzkumných infrastruktur. Mezinárodními výzkumnými infrastrukturami, do nichž se takovýmto způsobem velké výzkumné infrastruktury ČR zapojují, jsou např.:

- **BNL** (*Brookhaven National Laboratory – Spojené státy americké*);
- **CTA** (*Cherenkov Telescope Array – Chile, Španělsko*);
- **FAIR** (*Facility for Antiproton and Ion Research – Německo*);
- **Fermilab** (*Fermi National Accelerator Laboratory – Spojené státy americké*);
- **ILL** (*Institut Laue-Langevin – Francie*);
- **JHR** (*Jules Horowitz Reactor – Francie*);
- **LSM** (*Laboratoire Souterrain de Modane – Francie*);
- **Pierre Auger Observatory** (*Argentina*);
- **SPIRAL** (*Système de Production d'Ions Radioactifs Accélérés en Ligne – Francie*).

MŠMT bude i nadále podporovat integraci velkých výzkumných infrastruktur ČR do takových mezinárodních výzkumných infrastruktur, které nejsou provozovány na bázi právního rámce ERIC, ale národních právních předpisů jejich zahraničních hostitelských států. Podpora MŠMT na tyto činnosti bude poskytována jako součást podpory velkých výzkumných infrastruktur ČR, a to stejně jako v případě podpory zapojování do právnických osob ERIC na základě výstupů mezinárodního hodnocení věcně příslušných velkých výzkumných infrastruktur a v návaznosti na rozhodnutí vlády ČR o jejich financování přijatého jejím usnesením.

Opatření č. 1

Podporovat zapojování velkých výzkumných infrastruktur ČR do mezinárodních výzkumných infrastruktur, jež jsou organizovány v rámci právního rámce ERIC nebo právních rámců jejich hostitelských států, za předpokladu zabezpečení jejich podpory z veřejných prostředků ČR na základě rozhodnutí vlády ČR přijatého jejím usnesením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

Implementace opatření č. 1 Akčního plánu bude probíhat v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 21. prosince 2015 č. 1066 o návrzích velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace pro poskytnutí účelové podpory v letech 2016 až 2022 a usnesením vlády ČR ze dne 21. prosince 2015 č. 1067 k posílení jistoty a dlouhodobé stability systému výzkumu, vývoje a inovací po ukončení programovacího období Evropských strukturálních a investičních fondů a k přípravě návrhu rozpočtu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací na léta 2017, střednědobého výhledu a dlouhodobého výhledu do roku 2021.

2. Členství ČR v mezinárodních organizacích výzkumu a vývoje

Zatímco ve všeobecném pohledu můžeme výzkumné infrastruktury rozdělit na centralizované, situované na jednom místě, a distribuované, skládající se z většího počtu „uzlů“ (situovaných zpravidla ve větším počtu zúčastněných států), podle právního rámce ustavení lze výzkumné infrastruktury rozdělit na:

- a) výzkumné infrastruktury ustavené a provozované podle věcně příslušného právního rámce jejich hostitelského státu;
- b) výzkumné infrastruktury ustavené a provozované na základě právního rámce ERIC;
- c) výzkumné infrastruktury ustavené podle mezinárodního práva veřejného a provozované ve formě mezinárodní organizace VaV.

ČR je aktuálně členským státem 7 mezinárodních organizací VaV, jež mají statut mezinárodní organizace ustavené podle mezinárodního práva veřejného. Jedná se o:

- **CERN** (*European Organisation for Nuclear Research*);
- **EMBC** (*European Molecular Biology Conference*);
- **EMBL** (*European Molecular Biology Laboratory, včetně výzkumné infrastruktury ELIXIR*);
- **ESA** (*European Space Agency*);
- **ESO** (*European Southern Observatory, včetně European Extremely Large Telescope*);
- **JINR** (*Joint Institute of Nuclear Research*);
- **VKIFD** (*Von Karman Institute for Fluid Dynamics*).

Gestorem výkonu členství ČR v uvedených mezinárodních organizacích VaV je z titulu gestora mezinárodní spolupráce ČR ve VaV (mj. i v návaznosti na usnesení vlády ČR ze dne 2. května 2013 č. 317) MŠMT, které hradí rovněž mandatorní členské a volitelné poplatky ČR do těchto mezinárodních organizací VaV.

Výjimku z výše uvedeného představuje členství ČR v mezinárodní organizaci ESA. Na základě usnesení vlády ČR ze dne 20. dubna 2011 č. 282 ke způsobu koordinace kosmických aktivit vlády ČR jsou kompetence za oblast tzv. kosmických aktivit rozděleny a hlavním koordinačním a kontaktním bodem pro komunikaci s ESA je Ministerstvo dopravy (dále jen „MD“). V rámci tohoto koordinačního schéma přitom MŠMT zabezpečuje úhradu členských poplatků ČR do ESA na povinné a část volitelných aktivit, které jsou klasifikovány jakožto činnosti VaV. MD je poté pověřeno koordinací všech aktivit rozvíjených ČR v ESA (tj. včetně aktivit dalších resortů) a hradí rovněž příspěvky do ESA na vybrané volitelné programy „*blízké průmyslovým cílům*“, které však neklasifikuje jakožto aktivity VaV a tyto nejsou tedy následně ani hrazeny z výdajů státního rozpočtu ČR na VaV.

Obdobně jako v případě velkých výzkumných infrastruktur rovněž účast ČR v mezinárodních organizacích VaV musí být periodicky vyhodnocována jako předpoklad tvorby *evidence-based policy*. MŠMT v tomto ohledu ve spolupráci s expertní pracovní skupinou vypracovalo v rámci implementace tzv. Individuálního projektu národního s názvem „*Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací*“ komplexní **metodiku hodnocení přínosů členství ČR v mezinárodních organizacích VaV** postavenou plně na principech mezinárodního peer-

review. Vůbec poprvé je přitom hodnocení přínosů členství ČR v mezinárodních organizacích VaV na základě této metodiky prováděno MŠMT v 2. pol. roku 2016.³

V návaznosti na odborné hodnocení realizované v roce 2016 bude MŠMT i nadále pokračovat v periodických evaluacích přínosů členství ČR v mezinárodních organizacích VaV za účelem získávání nezávislých odborných podkladů pro přijímání informovaných politických rozhodnutí o strategii výkonu členství ČR v těchto organizacích (tj. vstoupení do / vystoupení z volitelných programů VaV dotyčné mezinárodní organizace apod.) a maximalizaci přínosů členství v nich. Hodnocení postavená na principu mezinárodního peer-review budou probíhat v periodě 3 let.

Opatření č. 2

Zabezpečovat výkon členství ČR v mezinárodních organizacích VaV a v rozpočtové kapitole MŠMT – výdajích státního rozpočtu ČR na VaVal – alokovat rozpočtové prostředky nezbytné pro úhradu členských poplatků ČR do příslušných mezinárodních organizací.

Gestor: MŠMT
Termín: každoročně

Opatření č. 3

Komplexně vyhodnocovat přínosy členství ČR v mezinárodních organizacích VaV za účelem získávání nezávislých odborných podkladů pro přijímání informovaných politických rozhodnutí o strategii výkonu členství ČR v těchto organizacích.

Gestor: MŠMT
Termín: 2019

3. Teaming – opatření rámcového programu EU pro výzkum a inovace Horizontu 2020

Nástroj mezinárodní spolupráce ve VaV zvaný **Teaming** náleží k implementačním schémátům rámcového programu EU pro výzkum a inovace Horizontu 2020 (dále jen „Horizont 2020“) v oblasti „Šíření excelence a rozšiřování účasti“. Teaming se řadí k opatřením, jejichž ambicí je napomoci snížit stále přetrvávající rozdíly ve výkonnosti výzkumných a inovačních systémů členských států EU a umožnit tak plné využití potenciálu a excelence ve VaV napříč celou EU.

Teaming tak doplňuje další nástroje Horizontu 2020 spadající do dané kategorie podpůrných opatření – **Twinning** (strategická spolupráce výzkumné organizace ze členského státu EU s výrazně nižší inovační výkonností s min. 2 špičkovými zahraničními výzkumnými institucemi ze členských států EU s vyšší inovační výkonností), **ERA Chairs** (koncept rozvoje výzkumné instituce na základě přenosu dobré praxe špičkovými hostujícími odborníky na ní působícími) a služby poskytované Evropskou komisí prostřednictvím **Policy Support Facility** spočívající v podpoře tvorby, implementace a vyhodnocování politik VaVal.

³ V rámci hodnocení přínosů členství ČR v ESA jsou posuzovány pouze aktivity zabezpečované z výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal, nikoliv činnosti hrazené z rozpočtových prostředků MD, které nejsou ze strany MD považovány za činnosti VaVal, ale za činnosti „blízké průmyslovým cílům“, a nejsou hrazeny z výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal. Předmětem Akčního plánu mezinárodní spolupráce ČR ve VaV a internacionalizace prostředí VaV v ČR je poté problematika mezinárodní spolupráce ČR ve VaV. Jelikož do jejího rozpočtového a tedy ani věcně příslušného vymezení nespádají aktivity zajišťované ze strany MD v ESA hrazené mimo výdaje státního rozpočtu ČR na VaVal, nejsou tyto aktivity předmětem předkládaného materiálu pokrývajícího oblasti VaV hrazené z výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal.

Cíl podpůrného nástroje Teaming spočívá ve **vybudování a/nebo významné modernizaci pracoviště VaV ve členském státu EU s výrazně nižší inovační výkonností ve spolupráci se zahraniční excelentní institucí VaV situovanou ve členském státu EU s vyšší inovační výkonností**. Projekty Teaming tak představují pro ČR jedinečnou příležitost, jak díky přenosu zahraniční dobré praxe zvýšit efektivitu systému VaV v ČR. Projekty Teaming mohou ve svých důsledcích přispět i ke zvýšení účasti a úspěšnosti v mezinárodních grantových schématech, zejména Horizontu 2020, potažmo i ke zvýšení internacionalizace výzkumného a inovačního systému členského státu EU, jehož pracoviště VaV se do projektu Teaming zapojí.

Projekty Teaming jsou realizovány ve 2 konsekutivních fázích. Zatímco 1. fáze o délce trvání 12 kalendářních měsíců spočívá v detailní přípravě business plánu rozvoje pracoviště VaV za finanční podpory Evropské komise, ve 2. fázi dochází již k samotné realizaci projektu Teaming, který je **financován synergickým způsobem za využití prostředků rámcového programu Horizontu 2020 a prostředků hostitelského státu modernizovaného pracoviště VaV**.

V ČR bude toto synergické financování probíhat za využití prostředků ESIF čerpaných v rámci OP VVV, z nichž budou hrazeny infrastrukturní investice a vybavení projektů, případně další nezpůsobilé náklady z Horizontu 2020, a to prostřednictvím specificky, takovýmto způsobem dedikované výzvy. Evropská komise bude poté z rozpočtových prostředků Horizontu 2020 poskytovat podporu na úhradu neinvestičních nákladů realizace projektů (projektů úspěšných ve 2. kole hodnocení).

V rámci 1. výzvy Teaming vyhlášené v Horizontu 2020 byly v 1. kole hodnocení úspěšné 3 projekty s účastí výzkumných organizací z ČR. Jelikož se v případě podpůrného nástroje Teaming jedná o velmi exkluzivní schéma podpory Horizontu 2020 a v EU budou podpořeny (i s ohledem na finanční náročnost) řádově pouze jednotky návrhů projektů Teaming, ty návrhy projektů, jež prokázaly vysokou kvalitu během 1. kola hodnocení a uspěly v náročném procesu hodnocení Evropské komise, mohou být považovány za prokazatelné nositele vysoké kvality. Současně obdržely na rozpracování svých business plánů poměrně vysokou finanční podporu ze strany Evropské komise (až 0,5 mil. EUR).

MŠMT proto učinilo opatření, aby tyto projekty, i pokud neuspějí ve 2. kole hodnocení Horizontu 2020, avšak budou hodnoceny „over the threshold“ pro jednotlivá kritéria a zároveň v součtu kritérií, byly podpořeny za využití prostředků ESIF v rámci OP VVV a mohla být zúčtována investice vynaložená již ze strany Evropské komise do detailního rozpracování jejich business plánů ve spolupráci s excelentními zahraničními VaV institucemi. V případě, že tedy výše uvedené projekty Teaming budou hodnoceny „over the threshold“ pro jednotlivá kritéria a zároveň v součtu kritérií a současně splní hodnotící kritéria věcně příslušné výzvy OP VVV, obdrží ze strany MŠMT podporu na svou realizaci.

MŠMT bude podle možností OP VVV i nadále pokračovat v podpoře úspěšných projektů Teaming s českou účastí rovněž v rámci 2. výzvy Teaming Horizontu 2020. S ohledem na implementační plán OP VVV je však počítáno pouze s podporou projektu eventuálně úspěšného v obou hodnotících kolech Evropské komise.

Opatření č. 4

Podpořit z prostředků ESIF v rámci OP VVV návrhy projektů Teaming s českou účastí, které uspěly v 1. kole hodnocení 1. výzvy Teaming vyhlášené v Horizontu 2020 a v 2. kole hodnocení budou hodnoceny „over the threshold“ pro jednotlivá kritéria a zároveň v součtu kritérií a současně splní kritéria věcně příslušné výzvy OP VVV.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 5

Podpořit z prostředků ESIF v rámci OP VVV návrhy projektů Teaming s českou účastí, které uspějí ve 2. kole hodnocení 2. výzvy Teaming vyhlášené v Horizontu 2020 a současně splní kritéria věcně příslušné výzvy OP VVV.

Gestor: MŠMT

Termín: 2018+

4. Zapojení ČR do rámcových programů EU pro výzkum, vývoj a inovace

Výzkumné organizace a podniky ČR získaly své první zkušenosti s projekty VaV realizovanými jako součást rámcových programů EU (dále jen „RP“) již ve 3. a 4. RP. Avšak až 5. RP se ČR stejně jako ostatní tehdejší kandidátské země EU zúčastnila za téměř stejných podmínek jako členské státy EU. V průběhu implementace 6. RP vstoupila ČR do EU a 7. RP byl prvním RP, ve kterém ČR působila již od samého počátku jako člen EU se všemi z toho vyplývajícími právy a povinnostmi. Aktuálně probíhá implementace v pořadí již 8. RP, Horizontu 2020.

Většina analýz (včetně těch zpracovávaných Evropskou komisí) vyhodnocuje účast členských států EU v RP prostřednictvím srovnávacích dat postihujících účast členských států EU, popř. zemí asociovaných k RP, komparativním způsobem.

V dlouhodobé perspektivě je patrné, že při posouzení výší absolutních hodnot se kontinuálně zvyšuje počet zúčastněných týmů z ČR v RP, počet projektů, kterých se týmy z ČR účastní, i finanční podpora získaná českými týmy z rozpočtu RP. Finanční prostředky plynoucí z RP českým řešitelským týmům se od 5. RP v absolutních hodnotách více než zčtyřnásobily. Takto vyjádřená účast nicméně nereflektuje řadu důležitých skutečností, které účast každého státu v RP ovlivňují (např. rozdílná délka trvání RP, výše finančních prostředků alokovaných na jeho implementaci, měnící se finanční pravidla účasti v RP či konkrétní podpůrné mechanismy RP).

Vzhledem k tomu, že od počátku realizace 5. RP (tj. 1999) ČR přímo přispívá do rozpočtu RP, hodnotící zprávy vždy věnují pozornost předně finančním aspektům účasti. Analyzují tak vztah mezi výší příspěvku ČR do rozpočtu RP a souhrnnou částkou, jíž Evropská komise podpořila účast řešitelských týmů z ČR v projektech RP.

Podrobné analýzy účasti v posledních čtyřech RP ukazují, že **ČR získala vždy výrazně méně než 1 % z celkového rozpočtu RP** (5. RP – 0,51 %, 6. RP – 0,78 %, 7. RP – 0,64 %, Horizont 2020 – prozatím 0,63 %). ČR má při srovnání svého příspěvku do RP a finančních prostředků z RP získaných stabilně negativní bilanci *juste-retour*. Účastníci projektů z ČR představovali v 5. RP 1,06 % všech účastníků, v 6. RP 1,43 % všech účastníků, v 7. RP 1,05 % všech účastníků a v Horizontu 2020 prozatím pouze 1,02 % všech účastníků. Z těchto dat je zřejmé, že se **intenzita účasti ČR v projektech RP dlouhodobě výrazně nezvyšuje**, stejně jako se dramaticky nezvyšuje ani počet aktérů z ČR se zkušenostmi s řešením projektů RP.

Dostupné analýzy ukazují, že účast v projektech RP v jisté míře souvisí s velikostí participující populace členského státu EU. Základním ukazatelem, kterým lze dlouhodobě posuzovat účast ČR v RP z hlediska mezinárodního srovnání, je **úcast vyjádřená podle počtu účastníků RP na 1 mil. obyvatel**. V takto vyjádřené intenzitě účasti **ČR dlouhodobě náleží pozice s vůbec nejnižšími hodnotami tohoto ukazatele v EU** (v 5. RP 20. místo z 25, v 6. RP 21. místo z 27, v 7. RP 22. místo z 28 a v Horizontu 2020 prozatím 24. místo z 28). Lze tedy konstatovat, že z tohoto pohledu je nepříznivá pozice ČR mezi státy EU bohužel stabilní.

O počtu účastí v RP rozhoduje podstatným způsobem rovněž počet výzkumných pracovníků v národním výzkumném a inovačním systému členského státu. Pokud je aktivita výzkumných pracovníků posuzována jako **počet účastí v RP připadajících na 1 000 plných pracovních úvazků (1 000 FTE), v porovnání s 6. RP lze zaznamenat pokles u ČR v 7. RP a prozatím i v Horizontu 2020**. Zatímco v 6. RP obsadila ČR 15. místo mezi státy EU-27, v 7. RP se ČR zařadila na 26. místo z 28 členských států a v průběhu Horizontu 2020 je ČR prozatím mezi všemi členskými státy EU na 25. místě.

Příznivý není pro ČR ani **podíl zisku finančních prostředků z RP vůči celkovým národním výdajům na VaVal (GERD)**. Zatímco v 6. RP činil tento podíl 2,1 % a v 7. RP 2,0 %, v rámci Horizontu 2020 činí tento podíl prozatím pouze 1,5 %, což představuje vůbec **poslední místo v celé EU**. Ve všech případech jde o velmi nízký podíl a ČR se tak zcela vymyká ze skupiny nových členských států EU, u nichž tyto podíly oscilují na mnohem vyšší úrovni (3 % až 10 %). Většina nových členských států EU zároveň dlouhodobě vydává mnohem nižší procento svého HDP na VaVal, než je tomu v ČR.

Podobně jako globální intenzitu zapojení ČR do RP a aktivitu výzkumných pracovníků můžeme dlouhodobě sledovat rovněž zapojení českých řešitelských týmů do procesu přípravy projektů RP a jejich úspěšnost. O úspěšnosti návrhu projektu spolu-rozhoduje řada faktorů. Nejedná se pouze o míru metodické nebo vědecké úrovně řešitelských týmů, nýbrž i o jejich schopnost zapojovat se do významných mezinárodních řešitelských konsorcií, jež jsou schopna vytvářet kapacitu nezbytnou pro řešení zásadních problémů, na které Evropská komise prostřednictvím RP alokuje finanční prostředky.

Pro 7. RP a dosavadní realizaci Horizontu 2020 je charakteristické, že **účastnická úspěšnost řešitelských týmů z ČR je vyšší než účastnická úspěšnost států EU-13, avšak nižší než účastnická úspěšnost států EU-15**. České týmy v obou případech předstihují v úspěšnosti většinu nových členských států EU a i některé státy EU-15 (Itálie, Řecko). Je však také zřejmé, že **finanční úspěšnost českých týmů, jež je výrazně ovlivněna úspěšností koordinátorů projektů RP, je nižší než úspěšnost účastnická**. Zatímco účastnická úspěšnost řešitelských týmů z ČR v 7. RP a v dosavadním průběhu Horizontu 2020 je srovnatelná s průměrem EU, finanční úspěšnost českých týmů je v porovnání s průměrem EU o několik procent nižší, což je způsobeno zejména nízkou úspěšností českých koordinátorů projektů RP a rovněž nižší úrovní požadovaných mezd pro české výzkumné pracovníky v jednotlivých návrzích projektů ve srovnání s výzkumníky pocházejícími ze států EU-13. Avšak nízká finanční úspěšnost není problémem pouze pro ČR, ale pro většinu států EU-13.

Samotná účastnická či finanční úspěšnost charakterizuje zapojení daného členského státu EU do RP nebo jeho dílčích priorit ale pouze částečně. Účastnická ani finanční úspěšnost nemusí jednoznačně rozhodovat o tom, jaký podíl z rozpočtu daného RP řešitelské týmy z ČR nakonec kontrahují. Zatímco se účastnická úspěšnost řešitelských týmů ČR pohybuje u většiny z dílčích priorit 7. RP a Horizontu 2020 okolo průměru EU, úroveň získané podpory pro ČR je naopak u většiny priorit velmi nízká. **Vycházíme-li poté z předpokladu, že by ČR měla z rozpočtu RP získávat alespoň 1 % celkové podpory (tímto poměrem ČR přispívá do rozpočtu EU), lze dojít ke zjištění, že suma kontrahovaná ze strany řešitelských týmů z ČR je u většiny priorit 7. RP a Horizontu 2020 hluboko pod úrovní 1 %**. ČR překračuje úroveň 1 % zpravidla pouze u specifických částí RP určených pro omezený či přesně specifikovaný typ uchazečů (např. programy EURATOM, podpora výzkumných infrastruktur, podpora malých a středních podniků, podpora výzkumného potenciálu v regionech či nástroje na podporu šíření excelence a rozšiřování účastí). **Závěry k finanční efektivitě české účasti v RP tak zní, že ČR do RP dlouhodobě více investuje, než zpětně získává**. K tomu dodejme, že týmy z ČR v Horizontu 2020 do počátku roku 2016 získaly částku ve výši 91 mil. EUR, což dokládá, že RP rámcově skýtají, co do objemu, nezanedbatelné finanční prostředky.

Všeobecně platí, že o úspěchu návrhu projektu předkládaného do RP rozhoduje podstatnou mírou jeho koordinátor. **Podíl českých koordinátorů v projektech RP je dlouhodobě velmi nízký, což je způsobeno tím, že pouze málo projektů RP je iniciováno a koordinováno pracovišti z ČR, ale také nižší úspěšností těchto projektů** (tzn. s českým koordinátorem). V 7. RP představovali čeští koordinátoři pouze 9 % všech českých účastníků, v Horizontu 2020 prozatím 11 %. V obou případech se jedná o jedny z vůbec nejnižších podílů mezi členskými státy EU. Na základě výsledků podrobnějších analýz je zapotřebí konstatovat, že úspěšnost koordinátorů z ČR je v EU výrazně podprůměrná a právě čeští koordinátoři spíše přispívají ke snižování globální úspěšnosti českých řešitelských týmů v RP, než k jejímu zvyšování.

Regionální rozložení účasti v RP zůstává v ČR v zásadě dlouhodobě neměnné. ČR má v RP velmi nerovnoměrnou účast regionů. **Dva regiony – Praha a Jihomoravský kraj – získávají rozhodující podíl české účasti z hlediska počtu řešitelských týmů projektů i získaných finančních prostředků RP (a to více než ¾).** Naopak minimálně se v projektech RP prosazují Ústecký a Karlovarský kraj.

Skladba účastníků RP z ČR se vyznačuje trvale vysokým podílem týmů pocházejících z vysokoškolského a/nebo veřejného výzkumného sektoru. Od 6. RP k Horizontu 2020 kontinuálně stoupá podíl týmů z vysokoškolského sektoru (6. RP – 29,7 %, 7. RP – 32,5 %, Horizont 2020 – 34,2 %) a naopak klesá podíl týmů pocházejících z ústavů Akademie věd ČR (6. RP – 17,3 %, 7. RP – 15,7 %, Horizont 2020 – 13,6 %). Pod privátní sektor, včetně malých a středních podniků, spadá průměrně v posledních dvou RP více než ¼ týmů (29 %), což je méně, než činí průměrný podíl privátního sektoru na řešení projektů RP v EU (32 %).

Zapojení do projektů RP je pro české řešitelské týmy jednou z možností, jak své aktivity VaV financovat z veřejných zahraničních finančních zdrojů a zároveň navázat mezinárodní kontakty pro další spolupráci. Stejně jako v minulosti je tak pro ČR zcela zásadní a klíčová spolupráce s nejvýznamnějšími evropskými výzkumnými organizacemi. Provedené analýzy dokládají, že **spolupráce s „TOP10“ institucemi při přípravě návrhů projektů výrazně zvyšuje rovněž účastnickou úspěšnost kteréhokoliv členského státu EU, ČR nevyjímaje.** V případě ČR se jedná o zvýšení úspěšnosti velmi významné. V 7. RP při spolupráci s institucemi ze skupiny „TOP10“ vzrostla účastnická úspěšnost v průměru o 5,3 %, v případě ČR dokonce o 8,7 %, což v porovnání všech států představovalo třetí nejvyšší hodnotu. **Týmy ČR využily možnosti spolupracovat s „TOP10“ institucemi lépe než většina nových členských států EU. Míra spolupráce řešitelských týmů z ČR s „TOP10“ týmy poté prokazuje, že přes všeobecně nízké zapojení ČR do RP jsou vybraná česká pracoviště vysoce konkurenceschopná.**

Avšak v souhrnném pohledu – na základě výstupů analytických studií připravených Evropskou komisí a Technologickým centrem AVČR – jednoznačně vyplývá, že mezinárodní komparace standardně používaných indikátorů dokládají, že **ČR setrvale náleží mezi členské státy EU s nejmenší účastí v RP. Stejně nízká je také aktivita výzkumných pracovníků při přípravě projektů předkládaných do RP.** Trvale marginální význam RP v českém prostředí nebo spíše marginalizovaný přístup k problematice účasti v RP se tak logicky odráží také v trvale nízkých hodnotách indikátorů hodnotících působení ČR v nich, a to přesto, že **výzkumné organizace ČR disponují poměrně širokým portfoliem nástrojů podpory zapojování do RP** (jedná se např. o informačně-poradenské služby poskytované Technologickým centrem AVČR jakožto Národním kontaktním bodem pro RP, síť tzv. regionálních a oborových kontaktních organizací, v minulosti se jednalo o kofinancování nákladů účasti výzkumných organizací ČR v projektech RP či o úhradu DPH, které nebylo uznatelným nákladem projektů).

Dlouhodobě velmi nízká je také míra využívání expertíz **Společného výzkumného střediska** (Joint Research Centre, dále jen „JRC“), které, jakožto generální ředitelství Evropské komise, spravující 7 výzkumných institucí situovaných v Belgii, Itálii, Německu, Nizozemí a Španělsku, poskytuje vědeckou a technickou podporu politikám EU rozvíjeným na úrovni EU i jednotlivých členských států, čímž napomáhá řešit socioekonomické výzvy pomocí inovativních znalostních

řešení. ČR dále zaostává rovněž ve využívání možností krátkodobých a dlouhodobých pobytů výzkumných pracovníků na ústavech JRC.

Neoddiskutovatelnou překážku efektivní motivace k mnohem intenzivnější účasti výzkumných organizací ČR v RP vytváří zejména přetrvávající systém hodnocení výsledků výzkumných organizací a jejich institucionálního financování, který zcela nedostatečně motivuje k získávání zahraničních (ale rovněž soukromých) finančních prostředků na VaV a dosahování excelence.

Jako klíčový předpoklad efektivní podpory české účasti v RP se proto zdá být zejména vhodné nastavení nového systému hodnocení a financování výzkumných organizací ČR z prostředků institucionální podpory na jejich dlouhodobý koncepční rozvoj, který by měl mít výrazně pozitivní dopad na systematickou motivaci k zapojování do projektů RP a dalších mezinárodních aktivit. Podmínkou takové systémové stimulace je, aby se schopnost zapojení výzkumných organizací do mezinárodních projektů VaV a jejich schopnost získávat finanční prostředky ze zahraničních zdrojů stala jedním z nosných indikátorů jejich hodnocení, potažmo i důležitou vstupní informací pro jejich institucionální financování.

Současně je i nadále nezbytné poskytovat předkladatelům a řešitelům projektů RP adekvátní **poradenské zázemí zprostředkovávající nejen informace o vyhlášených či plánovaných výzvách Horizontu 2020 a dalších mezinárodních grantových schématech, ale poskytující také odborné poradenství k finančním, právním a dalším specifickým otázkám realizace projektů.** Za tímto účelem bude MŠMT podporovat výše uvedené činnosti v rámci realizace programu **INTER-EXCELLENCE** a jeho podprogramu **INTER-INFORM**.

Ohledně **kofinancování / dofinancování nákladů projektů realizovaných v RP** v rámci těch podpůrných schémat, jež nejsou finančně zabezpečena ze 100 % z rozpočtových prostředků RP, zkušenosti ukazují, že tato forma přímé finanční podpory se ukazuje být vítaná ze strany řešitelských týmů z ČR, které jsou internacionalizované a schopné participovat v úspěšných mezinárodních konsorciích řešících projekty RP. Jako nedostatečný lze tento způsob podpory naopak vyhodnotit z perspektivy zvyšování účasti řešitelských týmů z ČR v projektech RP, jelikož se ukazuje, že např. ani jasný příslib dofinancování nákladů projektů 7. RP ze strany MŠMT nevedl k výraznému navýšení účasti výzkumných organizací ČR v projektech 7. RP.

To dokládá výše uvedený postulát, že **ke stimulaci zvýšené účasti výzkumných organizací ČR v projektech RP je nezbytně nutné využívat primárně systémové nástroje hodnocení a institucionální podpory výzkumných organizací,** protože dosavadní zkušenosti ukazují, že efekt zvyšování účasti výzkumných organizací ČR v projektech RP nelze očekávat od toliko partikulárních nástrojů podpory, jež mohou mít, již ze své definice, pouze omezený motivační účinek, rozsah a dopad.

Na druhé straně je nutné uvést, že **bez přímé finanční podpory spočívající v kofinancování / dofinancování nákladů na realizaci projektů RP by byla účast ČR v RP bezesporu ještě nižší,** jelikož některá z implementačních schémat RP a priori vyžadují přímé finanční angažmá členských států, bez jejichž explicitní garance finančního příslibu by se národní subjekty VaV do realizace věcně příslušných projektů RP ani zapojit nemohly.

Dané se týká zejména programů VaV realizovaných na základě čl. 185 Smlouvy o fungování EU (dále jen „TFEU“), vybraných iniciativ implementovaných na základě čl. 187 TFEU, iniciativ Společného programování a nástrojů ERA-NET / Cofund, přičemž právě v zapojení do iniciativ Společného programování a nástrojů ERA-NET vykazovala ČR v uplynulých letech nejvyšší deficit, a to primárně z důvodu nedostatku rozpočtových prostředků alokovaných na tyto druhy podpůrných aktivit VaV v rámci výdajů státního rozpočtu ČR na VaV.

MŠMT bude proto i nadále zabezpečovat dosavadní zapojení ČR do programu **EUROSTARS** (*European Programme dedicated to R&D-performing SMEs*) spočívajícím ve finanční podpoře aktivit VaV rozvíjených malými a středními podniky a programu **EMPIR** (*European Metrology Programme for Innovation and Research*) zaměřeným na výzkum a vývoj v oblasti metrologie. Současně bude ve spolupráci s věcně příslušnými stakeholdery zvážena možnost vstupu ČR do dalších programů realizovaných podle čl. 185 – **AAL** (*Active and Assisted Living Research R&D Programme*), **EDCTP** (*European and Developing Countries Clinical Trials Partnership*) a **PRIMA** (*Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area*, v případě jeho ustavení Evropskou komisí). Při zvažování účasti ČR v nových programech VaV realizovaných jako součást Horizontu 2020 podle čl. 185 TFEU bude přihlíženo nejen k zájmu a potenciálu věcně příslušných stakeholderů ČR a rozpočtovým možnostem MŠMT jakožto poskytovatele podpory, ale také k průběžným hodnocením těchto programů VaV ze strany Evropské komise a přínosům jejich dosavadní implementace.

V případě iniciativ implementovaných podle čl. 187 TFEU má specifické postavení vyžadující přímou finanční angažovanost členských států EU společná technologická iniciativa **ECSEL** (*Electronic Components and Systems for European Leadership*) spočívající v podpoře projektů VaV realizovaných v oblastech mikro- a nano-elektroniky, vestavěných počítačových systémů a inteligentních systémů. Rovněž v případě této iniciativy bude MŠMT i nadále přímo finančně podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do věcně příslušných projektů.

Co se týká **Společného programování**, dané je aktuálně realizováno v celkem 10 iniciativách a každý členský stát EU se může do jednotlivých iniciativ zapojit podle vlastních preferencí. Společné programování má primárně vést ke koordinaci již existujících rozpočtových zdrojů, které členské státy EU na definovaná témata tzv. velkých společenských výzev vynakládají v rámci svých individuálních národních nástrojů financování VaV, popř. také k etablování zcela nových mezinárodních programů VaV s integrovanými rozpočtovými prostředky členských států EU. Hlavním leitmotivem iniciativ Společného programování je tak předcházet dublování a/nebo fragmentaci úsilí jednotlivých členských států EU, resp. jejich výzkumných organizací v řešení velkých společenských výzev.

ČR je aktuálně členem nebo pozorovatelem v 5 iniciativách Společného programování:

- Neurodegenerativní onemocnění (*Joint Programme Neurodegenerative Disease Research*);
- Zemědělství, potravin a klimatické změny (*Food, Agriculture and Climate Change*);
- Zdravá výživa pro zdravý život (*Healthy Diet for a Healthy Life*);
- Kulturní dědictví a globální změny (*Cultural Heritage and Global Change*);
- Antimikrobiální rezistence (*Antimicrobial Resistance*).

V následujících iniciativách Společného programování ČR prozatím zapojena není:

- Městská Evropa (*Urban Europe*);
- Klima (*Climate – Connecting Climate Knowledge for Europe*);
- Delší a lepší život (*More Years, Better Lives*);
- Voda pro měnící se svět (*Water Challenges for a Changing World*);
- Zdravá a bohatá moře a oceány (*Healthy and Productive Seas and Oceans*).

V návaznosti na šetření provedené mezi věcně příslušnými stakeholdery ČR z řad akademické i veřejné správy v roce 2016 a schválení návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na rok 2017, jenž nově poskytuje MŠMT rozpočtové prostředky na intenzivnější zapojení do iniciativ Společného

programování, bude MŠMT ve spolupráci s věcně příslušnými stakeholdery vykonávat kroky vedoucí k účasti ČR ve výzvách a dalších společných aktivitách realizovaných v rámci iniciativ Společného programování relevantních pro ČR.

Dále bude MŠMT podporovat rovněž zapojování účastníků z ČR do koordinačních schémat **ERA-NET / Cofund** (a toto zapojování koordinovat s ostatními poskytovateli účelové podpory, kteří jsou způsobilými účastníky těchto schémat), nicméně s rozpočtovou prioritou kladenou primárně na zabezpečení účasti ČR v programech a iniciativách implementovaných podle čl. 185 a 187 TFEU a v iniciativách Společného programování, jež představují nástroje vykazující nejvyšší stupeň míry integrace a koordinace v rámci programového financování VaV v EU.

Součástí implementačních schémat rámcového programu Horizontu 2020 je poprvé rovněž princip „**Seal of Excellence**“, který spočívá v převzetí výstupů odborného hodnocení návrhů projektů předkládaných do výzev jednotlivých implementačních schémat rámcového programu Horizontu 2020 a financování takových projektů, které byly hodnoceny pozitivně, avšak nejsou ze strany Evropské komise financovány z důvodu nedostatečných disponibilních rozpočtových prostředků Horizontu 2020. Přestože MŠMT tento princip uplatňuje již dlouhodobě ve vztahu k projektům Evropské výzkumné rady a bude jej od roku 2017 nově uplatňovat také ve vztahu k individuálním projektům mezinárodní mobility Marie Skłodowska-Curie, ČR dosud potenciál, jenž užití principu „Seal of Excellence“ nabízí, ve větší míře nevyužívá (např. SME instrument). Přínosy takového postupu jsou přitom nezanedbatelné, přičemž vyšší míra uplatnění principu „Seal of Excellence“ může být i jedním z opatření vedoucích ke zvýšení četnosti předkládání návrhů projektů do výzev rámcového programu Horizontu 2020 ze strany českým subjektů. Poskytovatelé, kteří disponují takovými možnostmi, by se proto měly v rámci jimi spravovaných dotačních titulů snažit o maximální možné využití principu „Seal of Excellence“.

Opatření č. 6

Zohlednit schopnost výzkumných organizací ČR zapojovat se do mezinárodních projektů VaV a získávat finanční prostředky ze zahraničních zdrojů jako jeden z indikátorů jejich hodnocení, potažmo poskytování institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj.

Gestor: ÚVČR / RVVI
Termín: 2017+

Opatření č. 7

Podporovat poskytování informačních, poradenských a dalších odborných služeb (např. právní nebo finanční) předkladatelům a řešitelům mezinárodních projektů VaV v rámci implementace programu INTER-EXCELLENCE a jeho podprogramu INTER-INFORM.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 8

Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do programů VaV realizovaných podle čl. 185 TFEU a iniciativ implementovaných podle čl. 187 TFEU jako součást rámcového programu Horizontu 2020 a vyžadujících přímé finanční zapojení členských států EU.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 9

Podporovat zapojování výzkumných organizací ČR do iniciativ Společného programování a do vybraných koordinačních schémat ERA-NET / Cofund (a toto zapojování koordinovat také s ostatními poskytovateli účelové podpory, kteří jsou způsobilými účastníky těchto schémat), která budou relevantní pro ČR z pohledu přínosů pro rozvoj systému VaV v ČR (nicméně s rozpočtovou prioritou kladenou na zabezpečení účasti ČR v programech realizovaných podle čl. 185 a 187 TFEU a v iniciativách Společného programování).

Gestor: MŠMT, další poskytovatelé účelové podpory
Termín: 2017+

Opatření č. 10

V rámci již schválených i nově připravovaných dotačních titulů uplatňovat v maximální možné míře princip „Seal of Excellence“, tj. využívat výstupy vysoce náročného odborného hodnocení realizovaného Evropskou komisí a finančně podporovat návrhy projektů, které byly ze strany Evropské komise pozitivně zhodnoceny, nicméně nemohly být Evropskou komisí podpořeny z důvodu nedostatku disponibilních rozpočtových prostředků rámcového programu Horizontu 2020.

Gestor: MŠMT, TAČR, další poskytovatelé účelové podpory
Termín: 2017+

5. Ostatní nástroje podpory multilaterální spolupráce ve výzkumu a vývoji

RP dlouhodobě představují, co do objemu rozdělovaných finančních prostředků, zcela stěžejní nástroje podpory multilaterální spolupráce ve VaV v EU, nicméně nejsou výlučnými schématy podpory multilaterální spolupráce ve VaV v rámci ERA. Mezi významná schémata financování multilaterální spolupráce ve VaV se na evropské úrovni řadí také programy COST (*European Cooperation in Science and Technology*) a EUREKA. V oblasti VaV s jadernou tematikou jsou významnými nástroji financování programy Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „EURATOM“). V regionu střední Evropy je v posledních letech dále zintenzivňována podpora spolupráce ve VaV ve formátu V4+ (tzn. s nečlenskými státy Visegrádské skupiny). Obdobný potenciál lze přičíst rovněž rozvoji společných aktivit VaV v podunajském regionu.

Program **COST** poskytuje výzkumným pracovníkům platformu pro spolupráci na přípravných procesech realizace projektů VaV, jež jsou zpravidla předstupněm řešení dále rozpracovaných témat VaV v projektech RP a dalších mezinárodních grantových schématech. Program COST umožňuje krátkodobé stáže v prestižních evropských laboratořích a školicích centrech s cílem osvojit si nové technologické postupy VaV. Za účelem podpory účasti výzkumných organizací ČR v projektech VaV COST realizuje MŠMT dlouhodobě program COST CZ. V nadcházejícím období bude podpora českých účastníků projektů COST integrální součástí grantové podpory programu **INTER-EXCELLENCE** a jeho podprogramu **INTER-COST**.

Program **EUREKA** slouží k podpoře průmyslového VaV za účelem zvyšování technologické vyspělosti a konkurenceschopnosti evropských průmyslových podniků v globálním měřítku. Ačkoliv se jedná o nástroj podpory aplikovaného VaV, vrcholné orgány programu nestanovují tematické zaměření projektů VaV a na centrální úrovni neprobíhá ani jejich financování. Tyto aspekty se řídí principem *bottom-up*, náměty zaměření projektů VaV tak vychází od samotných inovačních podniků. Účast řešitelů ve společných projektech je poté financována samotnými členskými státy programu. Za účelem finanční podpory účasti podniků ČR (v jejich eventuální spolupráci s výzkumnými organizacemi) v projektech EUREKA realizuje MŠMT dlouhodobě program EUREKA CZ. V období nadcházejícího víceletého cyklu bude podpora podnikům ČR

a s nimi spolupracujícím výzkumným organizacím zapojujícím se do řešení projektů EUREKA poskytována prostřednictvím podprogramu **INTER-EUREKA** realizovaného v rámci programu **INTER-EXCELLENCE**.

Podpora VaV aktivit v oblastech jaderného štěpení a jaderné fúze probíhá v rámci EURATOM v období let 2014-2018 na základě **programu EURATOM pro výzkum a odbornou přípravu**, který doplňuje rámcový program Horizont 2020. ČR je účastníkem tohoto programu na základě svého členství v EURATOM. Program EURATOM zahrnuje priority týkající se VaV v oblastech jaderného štěpení a jaderné fúze, které mají zajistit implementaci projektu ITER (*International Thermonuclear Experimental Reactor*) a posunout jaderný VaV k demonstraci výroby energie pomocí jaderné syntézy. V oblasti jaderné fúze je program realizován v rámci **European Joint Programme** na principu Cofund Action konsorciem EUROfusion, které je uskupením předních evropských výzkumných organizací zabývajících se fúzním VaV cíleným na vývoj a konstrukci demonstrační fúzní elektrárny. Koordinátorem konsorcia EUROfusion je Ústav fyziky plazmatu Společnosti Maxe Plancka v Garchingu. Účast subjektů ČR zapojujících se do aktivit konsorcia EUROfusion je od počátku aktuálního programového období podporována MŠMT formou kofinancování, tzn. poskytováním podpory českým účastníkům konsorcia pro jejich zapojení do činností VaV konsorciem rozvíjených. MŠMT bude i nadále poskytovat podporu na účast subjektů ČR v konsorciu EUROfusion a podílet se tak na realizaci European Joint Programme.

Specifickým nástrojem podpory VaV rozvíjených v rámci **makro-regionální spolupráce zemí Visegrádské skupiny** je Mezinárodní visegrádský fond (*International Visegrad Fund*, dále jen „IVF“). Kromě podpory VaV (zejména mezinárodní mobility) z prostředků IVF se v uplynulých letech začala postupně rozvíjet rovněž multilaterální spolupráce ve VaV zemí V4 s vybranými mimoevropskými státy. V návaznosti na podpis memorand o vědeckotechnické spolupráci z let 2014 a 2015 na úrovni pověřených institucí států V4 je podporováno řešení multilaterálních projektů VaV na platformě zemí **V4+Korejská republika a V4+Japonsko**. MŠMT jako věcně příslušný orgán ČR pro spolupráci ve V4 bude i nadále podporovat rozvoj makro-regionálních projektů VaV na multilaterální bázi na úrovni výše uvedených platform a eventuálně rovněž v rámci dalších relací rozvíjených V4 s mimoevropskými státy.

Dalším ze specifických nástrojů makro-regionální spolupráce, do které se ČR aktivně zapojuje, je **spolupráce rozvíjená v rámci podunajského regionu**. V sektoru VaV cílí tato spolupráce v posledním období předně k integraci stávajících schémat podpory VaV rozvíjených v regionu dosud zpravidla v individuálních bilaterálních relacích zúčastněných států. V daném kontextu byla proto pod koordinační záštitou Rakouska vznesena iniciativa na graduální transformaci stávajících relací bilaterálního charakteru do formy integrované multilaterální spolupráce všech zainteresovaných států podunajského regionu. Pilotní ověření tohoto konceptu bylo zahájeno roku 2016 s aktivním zapojením ČR. Za účelem prohloubení integračních snah v oblasti VaV v podunajském regionu a umožnění koncentrace rozsáhlejších kapacit VaV k řešení projektů VaV společného zájmu podunajských zemí bude MŠMT i v nadcházejícím období podporovat postupnou transformaci stávajících bilaterálních relací rozvíjených ve VaV s partnerskými státy (zejména s Rakouskem a Slovenskem) na integrovanou podunajskou multilaterální relaci.

Opatření č. 11

Podporovat zapojování výzkumných organizací ČR do programu mezinárodní spolupráce ve VaV COST v rámci programu INTER-EXCELLENCE – podprogramu INTER-COST.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 12

Podporovat zapojování podniků ČR do programu mezinárodní spolupráce ve VaV EUREKA v rámci programu INTER-EXCELLENCE – podprogramu INTER-EUREKA.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 13

Podporovat účast výzkumných organizací ČR v European Joint Programme realizovaném na principu Cofund Action pro oblast jaderné fúze jako součást programu EURATOM pro výzkum a odbornou přípravu (2014-2018).

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 14

Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do multilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené na platformě zemí Visegrádské skupiny a ve spolupráci s mimoevropskými státy ve formátu V4+.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 15

Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do multilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené v rámci podunajského regionu a vykonávat aktivní kroky vedoucí k postupné transformaci stávajících nástrojů podpory bilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené ČR v relaci se státy podunajského regionu na integrovanou spolupráci multilaterálního charakteru.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

6. Podpora bilaterální spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji

Rozvoj bilaterální spolupráce ve VaV byl v uplynulém období formou finanční podpory projektů VaV stimulován v relaci s řadou evropských (např. Německo, Francie, Rakousko, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Rusko) i mimoevropských států (např. USA, Japonsko, Korejská republika, Čínská lidová republika, Izrael, Argentina). Formalizovaný právní rámec pro rozvoj bilaterální spolupráce představují zpravidla mezivládní dohody o vědeckotechnické spolupráci (či obecněji formulované kulturní dohody) a k nim sjednávané prováděcí programy uzavírané formou mezinárodních smluv či právně nezávazných dokumentů (memorandum o spolupráci apod.) a stanovující konkrétní podmínky spolupráce pro určité časové období. Jednou z forem spolupráce je poté i kooperace rozvíjená na úrovni národních grantových agentur působících v partnerských státech a jimi sjednaných mezi-institucionálních dohod.

Po vstupu ČR do EU, resp. od doby, kdy se ČR stala plnoprávným účastnickým státem RP, byla účelem podpory bilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené ČR v relaci se státy EU zejména podpora mezinárodní mobility výzkumných pracovníků za účelem formování mezinárodních týmů, které budou formulovat společné projekty VaV a předkládat jejich návrhy k financování z jiných rozpočtových zdrojů, zejména (avšak nikoliv exkluzivně) z RP. Do roku 2018 bude na

základě rozhodnutí vlády ČR za tímto účelem realizovaná tzv. aktivita MOBILITY. V jistém úhlu pohledu komplementární program KONTAKT II představoval v končícím období své realizace nástroj podpory rozvoje spolupráce ČR zejména s mimoevropskými státy a kromě samotných nákladů na mezinárodní mobilitu výzkumných pracovníků umožňoval hradit i další náklady na činnosti VaV ve formě financování komplexních projektů VaV.

Paralelně k aktivitám rozvíjeným MŠMT, jakožto gestora mezinárodní spolupráce ČR ve VaV, byl v uplynulém období podporován rozvoj bilaterální spolupráce ČR ve VaV i v gesci Grantové agentury ČR (dále jen „GAČR“) a Technologické agentury ČR (dále jen „TAČR“).

Od roku 2016 je novým nástrojem podpory bilaterální spolupráce ČR ve VaV program **INTER-EXCELLENCE** a jeho podprogram **INTER-ACTION** umožňující poskytnutí podpory projektům VaV realizovaným českými výzkumnými týmy v bilaterálních relacích v oblastech základního a aplikovaného výzkumu, a to jak při zapojení výzkumných organizací, tak podniků v relacích s členskými státy EU i státy mimoevropskými.

Souběžně bude pokračovat také implementace programu **DELTA** v kompetenci TAČR, který je zaměřený na podporu bilaterálních a/nebo multilaterálních projektů aplikovaného výzkumu řešených českými podniky (v eventuálním partnerství s výzkumnými organizacemi ČR) s jejich zahraničními protějšky z partnerských států. V gesci GAČR bude poté podporována bilaterální spolupráce formou financování dvoustranných projektů základního výzkumu ve spolupráci s partnerskými zahraničními grantovými agenturami, s nimiž má GAČR navázanou spolupráci, a to včetně principu **lead agency**.

Za účelem účinné koordinace činností poskytovatelů v oblasti podpory bilaterální spolupráce ČR ve VaV budou také dále upevněny příslušné **koordinační mechanismy**, aby nedocházelo k dublování úsilí jednotlivých poskytovatelů. Tato koordinace bude probíhat na pravidelné bázi, nicméně nebude provázena ustavením formalizovaných koordinačních orgánů.

Vzhledem k motivacím podpory bilaterální spolupráce ve VaV bude její **teritoriální a vědně-oborové zaměření** odpovídat vždy hospodářským, potažmo věcně-politickým prioritám vlády ČR. Prioritizována bude spolupráce s významnými dlouhodobými hospodářskými a politickými partnery ČR, které skýtají vysoký potenciál také pro rozvoj spolupráce v oblasti VaV. Současně bude rozvíjena **vědecká diplomacie** ve vztahu k těmto prioritizovaným státům.

Specifickým nástrojem podpory bilaterální spolupráce ČR ve VaV je **česko-norský výzkumný program** financovaný prostřednictvím Finančního mechanismu EHP/Norsko v jisté paralele s ESIF. Finanční mechanismus EHP/Norsko přispívá ke snižování socioekonomických rozdílů v Evropském hospodářském prostoru na principu implementace politiky soudržnosti EU. Cílem programu je dále zintenzivnit spolupráci českých a norských subjektů VaV v oblastech zdraví, životního prostředí a společenských a humanitních věd, a to formou finanční podpory projektů základního a aplikovaného výzkumu realizovaných výzkumnými organizacemi a/nebo malými a středními podniky ČR a Norska. MŠMT v současné době vyjednává o roli zprostředkovatele programu financovaného z prostředků Finančního mechanismu EHP/Norsko pro programové období 2014-2021.

Opatření č. 16

Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do bilaterální spolupráce ve VaV v rámci implementace programu INTER-EXCELLENCE a jeho podprogramu INTER-ACTION.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 17

Podporovat zapojování podniků a výzkumných organizací ČR do bilaterální a multilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené s partnerskými zahraničními agenturami v rámci implementace programu DELTA.

Gestor: TAČR
Termín: 2017+

Opatření č. 18

Podporovat realizaci bilaterálních projektů základního výzkumu ve spolupráci s partnerskými zahraničními agenturami v rámci skupin grantových projektů „mezinárodní grantové projekty – bilaterální“ a „mezinárodní grantové projekty – LA granty“.

Gestor: GAČR
Termín: 2017+

Opatření č. 19

Podporovat rozvoj vědecké diplomacie ve vztahu k významným dlouhodobým hospodářským a politickým partnerům ČR, které skýtají vysoký potenciál i pro rozvoj spolupráce v oblasti VaV.

Gestor: ÚVČR
Termín: 2017+

Opatření č. 20

Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do bilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené v česko-norské relaci a financované za využití Finančního mechanismu EHP/Norsko (včetně následujícího programového období 2014-2021).

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

7. Mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků

Mezinárodní mobilita představuje neodmyslitelnou součást kariéry výzkumných pracovníků umožňující cirkulaci idejí a znalostí, výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe, osvojování si nových metodických a technologických postupů, využívání zahraniční výzkumné infrastruktury nebo formování mezinárodních týmů implementujících společné projekty VaV. Mezinárodní mobilita zásadním způsobem přispívá nejen k formování a rozvoji kariér mladých výzkumných pracovníků a jejich integraci do mezinárodního výzkumného prostředí, významné přínosy má i pro již etablované výzkumné pracovníky. Vzhledem ke stále se zvyšující znalostní náročnosti adresování socioekonomických výzev a tímto vyvolané nezbytnosti přesouvat jejich řešení na mezinárodní úroveň, mezinárodní mobilita napomáhá ke koncentraci nad-kritického množství kapacit VaV (v tomto případě lidského kapitálu) nutných k dosažení adekvátních VaV řešení.

Významnou úlohu v podpoře mezinárodní mobility do a z ČR vykonává síť center **EURAXESS ČR**, kterou koordinuje Středisko společných činností AVČR, v. v. i., a to za dlouhodobé finanční podpory MŠMT. Prostřednictvím sítě českých center EURAXESS je zahraničním výzkumným pracovníkům přijíždějícím do ČR i českým výzkumným pracovníkům vyjíždějícím do zahraničí (včetně jejich rodin) poskytován komplexní informační servis týkající se mezinárodní mobility.

V nadcházejícím období bude oboustranná mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků (z / do ČR) podporována zejména za využití prostředků ESIF čerpaných z **OP VVV** v rámci věcně příslušných intervencí. Jednat se bude jednak o výzvu „**Podpora excelentních výzkumných týmů**“, jež umožní zahraničním výzkumným pracovníkům (i českým výzkumným pracovníkům působícím v zahraničí) etablovat se na výzkumné organizaci v ČR a vybudovat na ní vlastní výzkumný tým, včetně pořízení přístrojového vybavení potřebného pro činnosti této výzkumné skupiny.

Realizovány budou následně i **specifické výzvy OP VVV podle jeho možností na podporu mezinárodní mobility výzkumných pracovníků**, které budou zahrnovat jak pobyty českých výzkumných pracovníků („juniorů“ i „seniorních“ výzkumných pracovníků) na zahraničních výzkumných organizacích, tak pobyty zahraničních výzkumných pracovníků (post-doktorandů i „seniorních“ výzkumných pracovníků) na výzkumných organizacích v ČR. Specifický podpůrný modul věcně příslušných intervencí OP VVV bude poté představovat podpora realizace projektů MSCA – Individual Fellowships (*Marie Skłodowska-Curie Actions*), která bude spočívat v podpoře MSCA návrhů, které byly podány a úspěšně zhodnoceny v rámci nástroje MSCA Horizontu 2020, ale z důvodu omezené výše rozpočtové alokace ze strany Evropské komise na implementaci RP nemohly být finančně podpořeny. Podpořena přitom bude realizace MSCA pobytů českých výzkumných pracovníků na zahraničních výzkumných organizacích i realizace MSCA pobytů zahraničních výzkumných pracovníků na institucích v ČR. Z OP VVV bude moci být dále čerpána rovněž podpora poskytovaná na relokaaci rodiny výzkumného pracovníka vzhledem k potřebě sladění pracovního a soukromého života.

V návaznosti na intervence spočívající v podpoře mezinárodní mobility realizované za využití prostředků ESIF v rámci OP VVV vypracuje MŠMT pro období po ukončení jejich čerpání nový **komplexní nástroj podpory mezinárodní mobility výzkumných pracovníků, a to ve formě programu účelové podpory VaV**. Realizace tohoto programu bude zahájena tak, aby byla s postupně končící implementací OP VVV kontinuálně zajištěna podpora mezinárodní mobility výzkumných pracovníků za využití výdajů státní rozpočtu ČR na VaV.

Komplementárně k uvedeným podpůrným opatřením bude mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků podporována i jako součást realizace programu **ERC CZ** zaměřeného primárně na podporu excelentních projektů hraničního (základního i aplikovaného) výzkumu posunujících hranice lidského poznání bez ohledu na tradiční členění oborů. Z programu ERC CZ budou podporovány projekty, které uspěly ve dvou kolech hodnocení provedeném odbornými panely Evropské výzkumné rady (*European Research Council*, dále jen „ERC“), ale podpora jim ve finální fázi nemohla být poskytnuta z důvodu nedostatku finančních prostředků na straně ERC. Jelikož může být klíčovou osobou řešitelského týmu projektu ERC podpořeného z programu ERC CZ i zahraniční výzkumný pracovník, jenž si k realizaci svého projektu vybere výzkumnou organizaci v ČR, bude program kromě realizace zcela excelentních projektů stimulovat rovněž příchod špičkových zahraničních výzkumných pracovníků do ČR.

Souběžně s implementací programu ERC CZ v gesci MŠMT bude GAČR realizovat skupinu grantových projektů „**Podpora ERC žadatelů**“ a jejím prostřednictvím podporovat výzkumné pracovníky ČR v získávání tolik potřebných zkušeností se samotnou přípravou návrhů projektů ERC formou podpory jejich mezinárodní mobility, resp. jejich hostování na pracovištích držitelů grantů ERC. Kromě efektu v podobě zvýšeného počtu podaných a v konečném výsledku také úspěšných návrhů projektů ERC předložených českými výzkumnými pracovníky lze od daného podpůrného nástroje očekávat rovněž intenzivní mezinárodní mobilitu výzkumných pracovníků ČR dosahujících potenciálu úzce spolupracovat se zahraničními držiteli ERC grantů.

Dalším z nástrojů podpory mezinárodní mobility výzkumných pracovníků ČR v nadcházejícím období bude i program **INTER-EXCELLENCE** a jeho podprogram **INTER-VECTOR** spočívající v podpoře zapojování špičkových výzkumných pracovníků a manažerů VaV z ČR do činností řídicích orgánů zahraničních institucí VaV nevládního charakteru.

Významný přesah nad rámec podpory výlučné mezinárodní mobility výzkumných pracovníků ČR bude mít **podprogram INTER-TRANSFER programu INTER-EXCELLENCE** spočívající v podpoře zapojování špičkových výzkumných pracovníků ČR do projektů VaV realizovaných na pracovištích zahraničních a/nebo mezinárodních výzkumných organizací a výzkumných infrastrukturách. Kromě samotných nákladů na mezinárodní mobilitu umožní i úhradu dalších nákladů souvisejících s realizací VaV na zahraničních kapacitách VaV, včetně uživatelských / členských poplatků.

Specifickým nástrojem podpory mezinárodní mobility výzkumných pracovníků česko-americké bilaterální relace budou poté stipendijní programy **Komise J. Williama Fulbrighta v ČR**, státní příspěvkové organizace ustavené MŠMT a financované z výdajů státního rozpočtu ČR a USA. Součástí stipendijních programů vypisovaných Komisí J. Williama Fulbrighta v ČR bude přitom nadále i **Fulbright-Masarykovo stipendium** umožňující 3 až 10 měsíční výzkumné pobyty v USA určené na podporu výzkumných pracovníků ze všech vědních oblastí, kteří jsou nejen uznávanými výzkumnými pracovníky, ale současně se aktivně zapojují do života v akademické obci nebo místní komunitě (např. působí v akademickém senátu, neziskové organizaci apod.).

Opatření č. 21

Podporovat mezinárodní mobilitu výzkumných pracovníků za využití prostředků ESIF v rámci OP VVV zahrnující pobyty českých výzkumných pracovníků na zahraničních institucích VaV a zahraničních výzkumných pracovníků na výzkumných organizacích v ČR.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 22

Zpracovat komplexní nástroj podpory mezinárodní mobility výzkumných pracovníků (z / do ČR) ve formě nového programu účelové podpory VaV navazujícího na podpůrná opatření OP VVV a financujícího pobyty českých výzkumných pracovníků na zahraničních nebo mezinárodních institucích VaV a zahraničních výzkumných pracovníků na výzkumných organizacích v ČR.

Gestor: MŠMT
Termín: 2020

Opatření č. 23

Podporovat realizaci návrhů projektů ERC (včetně mobility zahraničních řešitelů projektů ERC na výzkumné organizace v ČR), které uspěly v odborném hodnocení prováděném ERC, avšak neobdržely podporu z důvodu nedostatku finančních prostředků na straně ERC.

Gestor: MŠMT
Termín: 2017+

Opatření č. 24

Podporovat hostování českých výzkumných pracovníků na pracovištích držitelů grantů ERC za účelem získání zkušeností s přípravou návrhů projektů ERC, v konečném důsledku zvýšení počtu a úspěšnosti návrhů projektů ERC předkládaných výzkumnými pracovníky z ČR.

Gestor: GAČR
Termín: 2017+

Opatření č. 25

Podporovat zapojování českých výzkumných pracovníků a manažerů VaV do činností řídicích orgánů zahraničních institucí VaV nevládního charakteru v rámci realizace programu INTER-EXCELLENCE – podprogramu INTER-VECTOR.

Gestor: MŠMT

Termín: 2017+

Opatření č. 26

Podporovat zapojování českých výzkumných pracovníků do projektů VaV, jež jsou realizovány v zahraničních nebo mezinárodních výzkumných organizacích a výzkumných infrastrukturách, v rámci implementace programu INTER-EXCELLENCE – podprogramu INTER-TRANSFER.

Gestor: MŠMT

Termín: 2017+

Opatření č. 27

Podporovat mezinárodní mobilitu výzkumných pracovníků v česko-americké bilaterální relaci prostřednictvím činností Komise J. Williama Fulbrighta v ČR.

Gestor: MŠMT

Termín: 2017+

Akční plán mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji a internacionalizace prostředí výzkumu a vývoje v ČR na léta 2017-2020

Oblast	Opatření	Rozpočtový zdroj	Gestor	Termín
Velké výzkumné infrastruktury ČR a jejich mezinárodní spolupráce	(1) Podporovat zapojování velkých výzkumných infrastruktur ČR do mezinárodních výzkumných infrastruktur, jež jsou organizovány v rámci právního rámce ERIC nebo právních rámců jejich hostitelských států, za předpokladu zabezpečení jejich podpory z veřejných prostředků ČR na základě rozhodnutí vlády ČR přijatého jejím usnesením.	úcelová podpora velkých výzkumných infrastruktur institucionální podpora na mezinárodní spolupráci ČR ve VaV	MŠMT	průběžně
Členství ČR v mezinárodních organizacích výzkumu a vývoje	(2) Zabezpečovat výkon členství ČR v mezinárodních organizacích VaV a v rozpočtové kapitole MŠMT – výdajích státního rozpočtu ČR na VaVal – alokovat rozpočtové prostředky nezbytné pro úhradu členských poplatků ČR do příslušných mezinárodních organizací.	institucionální podpora na mezinárodní spolupráci ČR ve VaV	MŠMT	každoročně
	(3) Komplexně vyhodnocovat přínosy členství ČR v mezinárodních organizacích VaV za účelem získávání nezávislých odborných podkladů pro přijímání informovaných politických rozhodnutí o strategii výkonu členství ČR v těchto organizacích.	institucionální podpora na hodnocení VaV	MŠMT	2019
Teaming – opatření rámcového programu EU pro výzkum a inovace Horizontu 2020	(4) Podpořit z prostředků ESIF v rámci OP VVV návrhy projektů Teaming s českou účastí, které uspěly v 1. kole hodnocení 1. výzvy Teaming vyhlášené v Horizontu 2020 a v 2. kole hodnocení budou hodnoceny „over the threshold“ pro jednotlivá kritéria a zároveň v součtu kritérií a současně splní kritéria věcně příslušné výzvy OP VVV.	prostředky ESIF čerpané v rámci realizace OP VVV institucionální podpora na operační programy ve VaVal	MŠMT	2017+
	(5) Podpořit z prostředků ESIF v rámci OP VVV návrhy projektů Teaming s českou účastí, které uspějí ve 2. kole hodnocení 2. výzvy Teaming vyhlášené v Horizontu 2020 a současně splní kritéria věcně příslušné výzvy OP VVV.			2018+

Zapojení ČR do rámcových programů EU pro výzkum, vývoj a inovace	(6) Zohlednit schopnost výzkumných organizací ČR zapojovat se do mezinárodních projektů VaV a získávat finanční prostředky ze zahraničních zdrojů jako jeden z indikátorů jejich hodnocení, potažmo poskytování institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj.	metodické opatření	ÚVČR RVVI	2017+
	(7) Podporovat poskytování informačních, poradenských a dalších odborných služeb (např. právní nebo finanční) předkladatelům a řešitelům mezinárodních projektů VaV v rámci implementace programu INTER-EXCELLENCE a jeho podprogramu INTER-INFORM.	program INTER-EXCELLENCE podprogram INTER-INFORM	MŠMT	2017+
	(8) Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do programů VaV realizovaných podle čl. 185 TFEU a iniciativ implementovaných podle čl. 187 TFEU jako součást rámcového programu Horizontu 2020 a vyžadujících přímé finanční zapojení členských států EU.	institucionální podpora na mezinárodní spolupráci ČR ve VaV	MŠMT	2017+
	(9) Podporovat zapojování výzkumných organizací ČR do iniciativ Společného programování a do vybraných koordinačních schémat ERA-NET / Cofund (a toto zapojování koordinovat také s ostatními poskytovateli účelové podpory, kteří jsou způsobilými účastníky těchto schémat), která budou relevantní pro ČR z pohledu přínosů pro rozvoj systému VaV v ČR (nicméně s rozpočtovou prioritou kladenou na zabezpečení účasti ČR v programech realizovaných podle čl. 185 a 187 TFEU a v iniciativách Společného programování).	institucionální podpora na mezinárodní spolupráci ČR ve VaV programy účelové podpory, které obsahují možnost zapojení do schémat typu ERA-NET / Cofund	MŠMT GAČR TAČR a další	2017+
	(10) V rámci již schválených i nově připravovaných dotačních titulů uplatňovat v maximální možné míře princip „Seal of Excellence“, tj. využívat výstupy vysoce náročného odborného hodnocení realizovaného Evropskou komisí a finančně podporovat návrhy projektů, které byly ze strany Evropské komise pozitivně zhodnoceny, nicméně nemohly být Evropskou komisí podpořeny z důvodu nedostatku disponibilních rozpočtových prostředků rámcového programu Horizontu 2020.	stávající a nově připravované dotační tituly na podporu VaV	MŠMT TAČR a další	2017+

Další nástroje podpory multilaterální spolupráce ve VaV	(11) Podporovat zapojování výzkumných organizací ČR do programu mezinárodní spolupráce ve VaV COST v rámci programu INTER-EXCELLENCE – podprogramu INTER-COST.	program INTER-EXCELLENCE podprogram INTER-COST	MŠMT	2017+
	(12) Podporovat zapojování podniků ČR do programu mezinárodní spolupráce ve VaV EUREKA v rámci programu INTER-EXCELLENCE – podprogramu INTER-EUREKA.	program INTER-EXCELLENCE podprogram INTER-EUREKA	MŠMT	2017+
	(13) Podporovat účast výzkumných organizací ČR v European Joint Programme realizovaném na principu Cofund Action pro oblast jaderné fúze jako součást programu EURATOM pro výzkum a odbornou přípravu (2014-2018).	institucionální podpora na mezinárodní spolupráci ČR ve VaV	MŠMT	2017+
	(14) Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do multilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené na platformě zemí Visegrádské skupiny a ve spolupráci s mimoevropskými státy ve formátu V4+.	institucionální podpora na mezinárodní spolupráci ČR ve VaV	MŠMT	2017+
	(15) Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do multilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené v rámci podunajského regionu a vykonávat aktivní kroky vedoucí k postupné transformaci stávajících nástrojů podpory bilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené ČR v relaci se státy podunajského regionu na integrovanou spolupráci multilaterálního charakteru.	institucionální podpora na mezinárodní spolupráci ČR ve VaV	MŠMT	2017+
Podpora bilaterální spolupráce ČR ve VaV	(16) Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do bilaterální spolupráce ve VaV v rámci implementace programu INTER-EXCELLENCE a jeho podprogramu INTER-ACTION.	program INTER-EXCELLENCE podprogram INTER-ACTION	MŠMT	2017+

	(17) Podporovat zapojování podniků a výzkumných organizací ČR do bilaterální a multilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené s partnerskými zahraničními agenturami v rámci implementace programu DELTA.	program DELTA	TAČR	2017+
	(18) Podporovat realizaci bilaterálních projektů základního výzkumu ve spolupráci s partnerskými zahraničními agenturami v rámci skupin grantových projektů „mezinárodní grantové projekty – bilaterální“ a „mezinárodní grantové projekty – LA granty“.	skupiny grantových projektů „mezinárodní grantové projekty – bilaterální“ „mezinárodní grantové projekty – LA granty“	GAČR	2017+
	(19) Podporovat rozvoj vědecké diplomacie ve vztahu k významným dlouhodobým hospodářským a politickým partnerům ČR, které skýtají vysoký potenciál i pro rozvoj spolupráce v oblasti VaV.	institucionální podpora (kapitola ÚVČR)	ÚVČR	2017+
	(20) Podporovat zapojování výzkumných organizací a podniků ČR do bilaterální spolupráce ve VaV rozvíjené v česko-norské relaci a financované za využití Finančního mechanismu EHP/Norsko (včetně následujícího programového období 2014-2021).	Česko-norský výzkumný program	MŠMT	2017+
Mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků	(21) Podporovat mezinárodní mobilitu výzkumných pracovníků za využití prostředků ESIF v rámci OP VVV zahrnující pobyty českých výzkumných pracovníků na zahraničních institucích VaV a zahraničních výzkumných pracovníků na výzkumných organizacích v ČR.	prostředky ESIF čerpané v rámci realizace OP VVV institucionální podpora na operační programy ve VaVal	MŠMT	2017+
	(22) Zpracovat komplexní nástroj podpory mezinárodní mobility výzkumných pracovníků (z / do ČR) ve formě nového programu účelové podpory VaV navazujícího na podpůrná opatření OP VVV a financujícího pobyty českých výzkumných pracovníků na zahraničních nebo mezinárodních institucích VaV a zahraničních výzkumných pracovníků na výzkumných organizacích v ČR.	program účelové podpory VaVal	MŠMT	2020

(23) Podporovat realizaci návrhů projektů ERC (včetně mobility zahraničních řešitelů projektů ERC na výzkumné organizace v ČR), které uspěly v odborném hodnocení prováděném ERC, avšak neobdržely podporu z důvodu nedostatku finančních prostředků na straně ERC.	program ERC CZ	MŠMT	2017+
(24) Podporovat hostování českých výzkumných pracovníků na pracovištích držitelů grantů ERC za účelem získání zkušeností s přípravou návrhů projektů ERC, v konečném důsledku zvýšení počtu a úspěšnosti návrhů projektů ERC předkládaných výzkumnými pracovníky z ČR.	skupina grantových projektů Podpora ERC žadatelů	GAČR	2017+
(25) Podporovat zapojování českých výzkumných pracovníků a manažerů VaV do činností řídicích orgánů zahraničních institucí VaV nevládního charakteru v rámci realizace programu INTER-EXCELLENCE – podprogramu INTER-VECTOR.	program INTER-EXCELLENCE podprogram INTER-VECTOR	MŠMT	2017+
(26) Podporovat zapojování českých výzkumných pracovníků do projektů VaV, jež jsou realizovány v zahraničních nebo mezinárodních výzkumných organizacích a výzkumných infrastrukturách, v rámci implementace programu INTER-EXCELLENCE – podprogramu INTER-TRANSFER.	program INTER-EXCELLENCE podprogram INTER-TRANSFER	MŠMT	2017+
(27) Podporovat mezinárodní mobilitu výzkumných pracovníků v česko-americké bilaterální relaci prostřednictvím činností Komise J. Williama Fulbrighta v ČR.	institucionální podpora na mezinárodní spolupráci ČR ve VaV	MŠMT	2017+